

selgub, ta on kodutu rändur-seikleja. Palub end ajutuselt paigutada ulu alla, mida pakubki omalt poolt loots, kes kutsus kogu rahva kaasa oma kodu end soojendama ja külmarihaks veidi viina võtma. Kutsu võetakse tänuga vastu. Kõik lähevad. Ainult Reet peatab veel korraks Maari, et lausa avaldada omi tundeid. Kuid Maar, nähes et midu ei saa tüdrukule teha selgeks, see ärgu lootku ilmaegu, teeb lühikese ja jämedagi lõpu ning eemaldub, kuna Reet oma kurbuse ja kibedusega jääb ahastades üksik rannakivide vahele, orkestris aga kajab võimsalt Maari kangelas-motiiv.

II. vaatus, 1. pilt. Lootsi elutuba. Sissejuhatavad taktid oma nobeda, keriva kuueteistkümnendik-figuuriga kujutavad usinat töötamist. Eesriide avanemisel näemegi Heidi võtku kudumas, tööd lauluga kergendades. Kuuleme, et ta salamahiti unistab võõrast, kes elab lootsi majas, kes olla „teine, kui rannamehed kõik“, nimigi erakordne: Cordelius! Seda juhtub kuulma tuppa tulev Cordelius ning kasutab juhust et hakata tüdrukut meelitama. Ent Heidi pageb. Cordeliusest aga, kes viivitab talle järele töötamisega, kuuleme ta kerge-meelset seikleja elufilosoofiat. „Mees järgi naeratub vaid seda kuldset naeru, mis naeratub rändur, sõdur võõral maal... siis mehe meeltes mängib vikerkäär... ta teab: ei eales nähtud enam näe, kuid hetkeline julge võlu on hingele nii ütlemlata hea!“

Tuleb Anni, pärib, kas võõras tunneb igavust. Cordelius eitab, talle koguni meeldivat see saar, pärib Annelt tütre järgi ja tõttab seda oisima. Ann on mures: ta on öösel näinud halba ennustavat und Heidist ja võõrast... Seal tuleb paar kalurit, pisut purjus, kaasas väike viinavaat, mille saatnud loots. Nende teretus kostab tujukana labajalavaltsina. Anne küsimistele, mis pidu siis loots jälle kavaiseb pühitseda, kalurid vastavad salaiseva silmapilguisusega, samuti kui Reed a pärimistele, kes tuleb Maari oisima: tulevat Maaril pidu, „nii et rökkab kogu saar.“ Viinavaat kantakse Anne juhatusel teise tuppa, Reet jääb ükski: ta aimab paha.

Tulebki Reeda ema, Kard, suure uudisega, Maar jäitvat Reeda maha. Reet teab, et „ta pole eales tahnud mind.“ Kuid Kard ei mõtle niipea taganeda; ta vannub, et ta „tütar saama peab ju keda tahab.“ Ent Reet on lootusetu; kaunis, nukras laulus ta väljendab oma loobumustunnet: „Saatus minu eluteele õnne vist ei mahuta.“

Seal märkab Kard liginevaid lootsi ja Maari. Reet tahab eest ära minna, kuid Kard ei lase. Maar astub tuppa, rõõmus ja värske, oma kangelasmoitiivi saatel. Ta teretab lootsi maja, kuid tusaneb nähes Reeta ja Kardi, seda „nõida“. Loots aga pöördub Maari poole: „Jääb nõnda: minu tütre saad.“ Ühtlasi ta lubab väimehele oma surma puhul oma laevad, maja, maad. Neist esialgu Maar ei hooli: „Noore neiu kosin ma, milleks varandus ja rahad!... Tema südant ihaldan, tema kuldseid palmikuid.“ Loots replitseerib: „Lollus laulda tema kuldseid palmikuid.“ Loots replitseerib: „Lollus laulda nema kutsumatuid külalisi, Reeta ja Kardi, kuid siin lootsi majas tal veel pole ütlemlist.“

lius, märgates võõraid, katkestab oma avalduse. Seal tuleva ki tagasi loots, Ann ja kalurid ning loots teatab tütrele, Maar olla ta peigmees. Heid kohkub, palub vastu. Maar tõlgitseb seda tütarlapselise argusena, pöördub südamliku kosimisega Heidi poole. Kuid Heid, kelle süda ärganud võõra vastu, ahastab: „Isa, isa, ei ma taha veel kodu jälta maha!“ Loots kinnitab Maarile antud lubadust ning pöördub tütre poole isalik-tõsise manitsusega (maestoso): „Nii seotaks kihlus karesõimne, nii saare komme igipõlvne: pead armastama, armasta!“ Ning kuna joodakse kihlusviinad Heid langeb ahastuses kokku. Teda kaheisevad vaid Cordelius ja Ann. Orkester kirjeldeb käskivaid saatuslõike ja Heidi kihutavat ahastust.

II. vaatus, 2. pilt. Tuba üksikus vahimajas. Orkester eieiab tusklevat mõttelõnga. Eesriide avanemisel näeme Cordeliust üksinda veeretamas täütuid mõlgutusid: „Nagu minu saatus ikka, — olen jälle üksinda. Viimse õnne küllusrikka, mine tea, kas saavutan?“ Kuid hetkel ta seikleja-loomus ihaldab, kas või ainsakski tõks, väikset lootsi-neidu. Näüd tuleb hästi karakteristliku motiivi saatel, mis väljendab ta intrigeerivat loomust, Kard, kes hakanud pärast Heidi kihlust ühtsiksusse vahimaja elama pandud Cordeliuse tahtajaks. Ta toob süta, osavalt juhib kõneluse Heidle, ning sobitab võõra ja selle vahel kokkusaamise. Cordelius ruttab välja Heidi tuppa tooma, käskides eite kaduda. Ent see ei mõtlegi minna, vaid peidab enese toas ära, et jälgida, mis nüüd tuleb.

Cordelius talutab Heidi tuppa. Meelitab ja kutsub. Heidilt kuuleme, kuidas ta sõpra ihanud need päevad, kuidas kogu saar, kus varene „käis elu kõledalt kui ankrukett“, nüüd muutunud hoopis teiseks, sest saadik kui siin mees, „kelle hinges avarus, kel lapsemeelne rõõm ja eluküllas uljus ning rohket naeru nagu meres vett“. Cordelius põimib Heidi juustesse lille, palmikuid lähevad valla... Mõlemad ühinevad hümniliseks armastuse duetiks, mille lõpul Cordelius viib Heidi tahapoolle, teise, eesriidega eraldatud ruumi... Kard parastab: „Nüüd lõksus linnuke! Viin külla uudise. Mu tütar Maari saab.“ Orkestris võidurõõmuseb Kardi motiiv.

III. vaatus, 1. pilt. Saare kõrts. Pilt algab tujuka joomalauluga kõrtsi kogunud saarerahva poolt. Näised küll hoiatavad mehi, kuid need sest ei hooli. Tüdrukud jälle ihaldavad pillimängu ja tantsu. Külavanem toob juure mitu võõrast merimeest, kes laevalt jäänud maha. Saarerahvas võtab neid sõbralikult vastu. Mõned osutuvad isegi Maari tuttavaks, kes samuti siin, — nad on omal ajal teeninud madrusena koos ja teinud kaugeid sõite. Mälestades möödunud aegu Maar laulab laulu (barcarolla), mille refräänid: „Oh sa mu Neapol ja Korsika saar, kisin ja kutsus mind silmade paar!“ Kõik tujuküllasena laulavad kaasa. Laul lõpetatud läheb lahti tants. Võõrad madrused lasuvad lahti „Tantella“, peagi lõuvad sekka nobedamad saareneidki, kes juba suutnud võõraste poiste sammud ära silmata, rahvas laulab hoogsalt kaasa ning lõppeks kogu kõrts on täis elu ja